

Kupujte VOJNE BONDE!

Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio

Oglašite v tem listu so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Kupujte VOJNE BONDE!

The Oldest Slovene Daily in Ohio

Best Advertising Medium

VOLUME XXVI.—LETO XXVI. CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY (SREDA), JUNE 2, 1943. STEVILKA (NUMBER) 127

POTOP SEDMIH JAPONSKIH LADIJ; MEHČANJE ITALIJE

Ameriški letalci bijejo dan in noč po Italiji. Akcija ameriških podmornic na Pacifiku

V RUSIJI VLADA MIR PRED VIHARJEM

WASHINGTON, 1. junija. — Mornariški departament naznanja pogreznitev nadaljnjih sedmih japonskih ladij, ki so jih pogreznile ameriške podmornice. Na otoku Attu je bilo v eni sami noči ubitih nad 400 Japoncev.

Komunike o pogreznitvi japonskih ladij po ameriških podmornicah, naznanja, da so bile pogreznjene sledeče ladje: en rusilec in njegova pomožna ladja; en velik tanker, en velik tovorni parnik, dva srednje velika tovorna parnika in en srednje velik transportni parnik. Poleg tega pa je bil poškodovan in najbrže tudi pogreznjen en velik tanker.

Doslej so ameriške podmornice pogreznile ali poškodovale 240 japonskih ladij.

SREDOZEMSKO BOJIŠČE

Zavezniški glavni stan v Severni Afriki, 1. junija. — Ameriške letalske trdnjave so večer je četrti zaporedni dan razbijale italijansko letališče v Foggiji. Ameriški bombniki so bombardirali tudi železniško postajo in ogibalšča, kjer so povzročili silno razdejavanje. Kakor običajno, niso ameriški bombniki naleteli skoro na nobeno opozicijo, kar pomeni, da gre Nemčiji in Italiji trda za letala.

RUSKO BOJIŠČE

V torek je bilo v Rusiji ubitih skoraj tisoč Nemcev, dočim naznanja novejša poročila o silnih nemških napadih na Kavkazu, ki pa so bili odbiti.

Na ruskih bojiščih ni večjih bojov; zdi se, da se obe strani pripravljata za odločilne udarce.

Nacijska poročila naznanjajo, da Nemci ne bodo podvzeli v Rusiji nobene ofenzive ali napadov v večjem obsegu, ker bodo osredotočili svojo pozornost na zapadno Evropo. Rusija pa ne polaga nobene važnosti na ta poročila, temveč skrbi za svojo čimvečjo pripravljenost.

ZAVEZNIKI SO PRIPRAVLJENI ZA INVAZIJU EVROPE

Angleška mornarica je na svojih strateških postojankah. Prihod zavezniškega konvoja v Sredozemsko morje. Velika udarna moč zavezniške zračne sile.

LONDON, 30. maja. — (Po-Press). London News Chronicle je včeraj izjavil, da je invazija Evrope pripravljena do zadnje podrobnosti, da so britanske bojne ladje na svojih strateških pozicijah in da je organizirane druge fronte pred vrati.

Prihod velikega konvoja

Zavezniki so koncentrirali svoje izkrcovalne ladje v tuniškem pristanišču, odkoder je izšla udarna razdalja do Sicilije, Sardinije, Pantellerije in Italije, in v sredo je prišel v Sredozemsko morje velik zavezniški konvoj, v katerem so bili transportni parniki, natrpani z vojaštvom in vojnim materialom.

Mussolini v škripcih

"Daily Telegraph" poroča, da je premier Mussolini te dni v tajnem sestali s člani svojega kabineta, katerim je predložil načrt za obrambo Italije "do konca junija."

Poročilo časopisa "The News Chronicle" pravi:

Mornarica pripravljena

"Mornarica je pripravljena. Vse oklopnice s svojimi 15-imi topovi, ladje-nosilke letal, križarke, rušilci in ladje za branjenje min so na svojih strateških pozicijah, odkoder očitno sovražnikovo brodovje v Sredozemskem morju, ob katerikoli obali in na Baltiku.

Vsi načrti izdelani

"Izdelane so bile zadnje poročila te gigantske operacije, ob preureditvi velikih potov, parnikov in transportnih ladij, pa do zadnje male

Wendell L. Willkie je bil včeraj v Clevelandu

Po zajtrku v Statler hotelu se je odpeljal v Oberlin, kjer je dobil častno diplomu ondodnega kolegija.

Včeraj je prispel v Cleveland Wendell L. Willkie, republikanski predsedniški kandidat tekom zadnjih predsedniških volitev. Izjavil je, da še ne ve, ali bo pri bodočih volitvah zopet kandidiral ali ne. Vendar pa vlada splošno mnenje, da je njegov prihod v Cleveland in državo Ohio v zvezi z njegovo prihodno kandidaturo.

Willkie je prispel v Cleveland iz Detroita. Po zajtrku v Statler hotelu se je odpeljal v Oberlin, kjer je imel na ondodnem kolegiju govor in kjer je dobil častno diplomu.

Zvečer se je odpeljal Willkie v Cincinnati, kjer bo prebil nekaj dni pri svojih prijateljih.

Willkie je imel tople besede laskavega priznanja za clevelandsko časopisje, ki je že davno uvidelo potrebo, da se Zedinjene države odpovedo svojemu pogubnemu izolacionizmu.

Kralj Peter je potrdil odločitev svoje poroke

Zastopnikom tiska je izjavil, da ne gre drugače in da bo počakal konca vojne.

LONDON, 1. junija. — Jugoslovanski kralj Peter je včeraj "z obžalovanjem" naznanil, da bo morala njegova ženitev z grško princeso Aleksandro počakati, dokler ne bo vojna končana.

Jugoslovanska zamejna vlada je službeno izjavila, da ni res, da bi kraljeva zahteva, da se mu dovoli ženitev, povzročila razkol v kabinetu.

Mladi kralj je izjavil londonskemu časopisju: "Res je, da bi se midva rada poročila, toda prav tako uvidevava, da morava s poroko počakati do časa po vojni."

Mati princese Aleksandre, v čije stanovanju je kralj sprejel poročevalca časopisa "The London Star," pa je izjavila: "Mlada človeka sta neoficijelno zaročena že nad leto dni ter sta zelo zaljubljena. Toda prva kraljeva dolžnost je, dolžnost do domovine."

REDOVNICA-LETALKA

WASHINGTON, 1. junija. — Sestra Mary Aquina, katoliška redovnica na washingtonski katoliški univerzi, je licenzirana letalska pilotka ter poučuje sedaj ostale redovnice v umetnosti letalstva in v sestavi letalskih motorjev.

GRŠKA PODMORNICA POTOPILA DVE LADJI

LONDON. — Neka grška podmornica je pogreznila v bližini otoka Krete dve ladji osišča.

VAŽNA SEJA

Nocoj, ob 8. uri se vrši odbojna seja Ameriško - jugoslovanskega združenja, v Slovenskem domu na Holmes Ave. Odborniki so prošeni, da so gotovo navzoči.

Theodore Roosevelt

Na sliki je polkovnik Theodore Roosevelt, sin pokojnega predsednika Roosevelta. Slika je bila posneta v Afriki.

De Gaulle zahteva odstranitev vseh Višijcev

Marcel Peyrouton, generalni guverner kolonijalne Francije, je že odstopil ter postal armadni kapetan.

ALŽIER, 1. junija. — Tukaj sta se sestala general Giraud, francoski poveljnik čet v Severni Afriki, in general de Gaulle, vodja svobodnih Francozov, ki je prispel iz Londona. Generala sta se zedinila na nekaterih točkah za skupno akcijo vseh Francozov, toda ne na vseh.

General de Gaulle stavi namreč kot predpogoj vsakemu sporazumu zahtevo, da morajo biti odstavljene vsi francoski častniki in uradniki, ki so sodelovali z Vichyjem. General Giraud se v splošnem strinja s to zahtevo, toda pravi, da naj bi slednje odstavil Francoski narodni svet, ki bo ustanovljen v slučaju sporazuma, ne pa on sam, Giraud.

Med onimi, glede katerih zahteva de Gaulle, da morajo biti odstavljene, so: Marcel Peyrouton, generalni guverner kolonijalne Francije; Pierre Boisson, generalni guverner francoske Zpadne Afrike, ki se je boril proti de Gaulle-u, ko je hotel slednji zavzeti Dakar; general Auguste Nogues, guverner francoskega Maroka; admiral Michalier in Jean Berget, deputi za civilne zadeve.

Medtem pa je prispelo poročilo, da je guverner Peyrouton odstopil od svojega položaja ter postal armadni kapetan, da dokazuje s tem svojo pripravljenost do borbe za svobodo Francije.

Odredba glede avtomobil-ske vožnje

Clevelandski OPA urad je včeraj zagotovil clevelandskim avtomobilistom, da se bodo lahko posluževali svojih avtomobilov za vožnjo v parke in zabavišča v Cuyahoga okraju.

Tozadnja izjava je bila izdana nato, ko so inspektorji obiskali v ponedeljek Euclid Beach park in druge slične parke v okraju, kjer so naleteli na mnogo avtomobilov, ki so se pripeljali oddaleč na ta zabavišča. Vsi ti avtomobilisti so imeli B in C gasolinske karte.

Obisk v uredništvu

Včeraj nas je obiskal v uredništvu v spremstvu Mr. A. Grdine G. Gabrovšek, državni poslanec za logaški okraj in tajnik Slovenske ljudske stranke. G. Gabrovšek je po poklicu duhovnik.

Zbiranje zavezniških ladij v Gibraltarju

V Gibraltar je zbranih sto in četvero zavezniških ladij, ki bodo odplule v Sredozemlje.

LONDON, 1. junija. — Zadržanja poročila naznanjajo, da je v Gibraltarju koncentrirana velika sila zavezniškega ladjevja, obstoječa iz 104 transportnih parnikov, tankerjev in oskrbovalnih ladij. Istočasno s tem poročilom naznanja nemški radio, da utegnejo zavezniški še ta mesec izvesti invazijo Evrope, morda dne 22. junija.

Rimski radio je v očigled te koncentracije zavezniške moči pozval italijansko ljudstvo na odpor ter mu postavil za zgled Angleže, ki so "bombardirani in popolnoma osamljeni na svojem otoku" tako moško vzdržali vse napade. (Toda Angleži niso Italijani. — Uredništvo).

Skupno število zavezniških čet v Severni Afriki in na Srednjem vzhodu ni bilo nikoli javljeno, toda smatra se, da jih je nad 1,000,000.

Nemški viri ugibajo in menijo, da bodo zavezniški pričeli invazijo dne 22. junija, to je ob obletnici podpisa francosko-nemškega premirja.

V Rimu so mnenja, da bodo zavezniški najprej vdrli na otok Pantellerijo, ki leži v Sicilski ožini.

Na dopust za 10 dni je prišel iz Accomac, Va. korporal Stanley Ivancic, sin družine Mr. in Mrs. Frank Ivancic, 1241 E. 61 St., kjer ga prijatelji lahko obiščejo.

Korporal Albert Miklavcic, sin Mr. in Mrs. John Miklavcic, 252 Eddy Rd., je bil premeščen iz Camp Seibert, Ala. v Georgijo. Njegov naslov je sedaj: Cpl. Albert Miklavcic, 803rd Chemical Co., Air Opms (D), Herbert Smart Airport, Macon, Ga.

Aux. Frances Susel, hčerka Mr. in Mrs. Anton Susel, 15900 Holmes Ave. pošilja vsem sorodnikom in prijateljem priručno pozdrave. Prav lepo se zahvaljuje dekletom vežbalnega krožka podr. št. 10 S. Z. Z., ki so ji priredile odhodnico, predno je odšla v službo Strica Sama. Enako se zahvaljuje tudi sorodnikom in prijateljem za obiske in darila. Vesela bo, če se je spomnete s kakšno kartico. Njen naslov je: Aux. Frances A. Susel, Co. 12, 21st Reg., Third WAAC Training Center, Fort Oglethorpe, Ga.

SEJA PROG. SLOV.

Nocoj ob 7:30 uri se vrši seja Progresivnih Slovencev, krožek št. 3. v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave. Članice so vabljen, da se polnoštevilno udeležijo.

Podprimo borbo Amerike za demokracijo in svobodo sveta z nakupom vojnih bondev in vojno-varčevalnih znakov!

POZIV ZA KOMPROMIS V SPORU PREMOGARJEV ZAMAN

Premogarji bi se zadovoljili z \$1.50-centnim zvišanjem mezde na dan, v kar pa n očejo pristati lastniki rogov

LEWIS ZVRAČA KRIVDO KRIZE NA RAMENA OPERATORJEV

WASHINGTON, 1. junija. — Kljub dejstvu, da je Harold L. Ickes, administrator trdih kurir, predložil premogarjem formulo začasnega sporazuma, vendar ni bil dosežen še nikak sporazum med premogarji in operatorji rogov.

Ickes je predlagal, naj se premogarji in lastniki rogov, zedinijo na podlagi začasnega "portal to portal" zaslужka (za hojo v rudnikih na delo in z dela), nakar naj sklenejo in podpišejo permanentno pogodbo.

Lewisova izjava

John L. Lewis, predsednik organizacije premogarjev, je izjavil, da je sprejel ta predlog ter svetoval, naj se premogarjem zviša njihova mezda za \$1.50 na dan. Lastniki premogovnikov pa so ne samo zavrnili ta predlog, temveč tudi niso pripravljene izplačati retroaktivne mezde, to je zaslужka za nazaj, za periodo od 31. marca, ko je potekla stara pogodba.

Upornost Slovencev na Gorenjskem; junaški boji jugoslovanskih partizanov

Izjave gauleiterja Reiner-ja o slovenskih partizanih. Sr-diti boji v Črni bori.

(Iz ljubljanskega Jutra z dne 4. marca 1943): — Gauleiter Reiner je napravil pregled okraja Kamnik. Ob tej priliki je imel nagovor, v katerem je izjavil naslednje:

"Povečana propaganda partizanov na Gorenjskem se zadnje čase zopet bolj čuti, toda ljudje nimajo pojma, kako močni smo mi. Mi Nemci se ne nemimo za čete roparjev in imamo situacijo trdno v rokah."

(Te gauleiterjeve besede potrjujejo, da je aktivnost partizanov znova obrnila nase pozornost nemških oblasti in da se ne čutijo tako varno kot zagotavljajo — op. JIC).

Rommel v Beogradu

LONDON, 30. aprila. — Angleški list Evening News prinaša naslednjo vest iz Berna: Tajna nemška radio postaja, ki začne svoje emisije z besedami — "Klic domače fronte" — trdi, da se Rommel nahaja v Beogradu in pripravlja načrte za operacije čiščenja proti jugoslovanskim partizanom.

Govornik te stanice pravi, da je Rommelu poverjena obramba Balkana v slučaju, da bi prišlo do zavezniške invazije. Poročila te tajne postaje so se že večkrat izkazala kot pravila.

Jugoslavlani ne popuste

NEW YORK, 27. maja. — Columbia Broadcasting System oddaja poročilo moskovskega radia o srditih bojih v Bosni in Črni gori. Jugoslovanski partizani so se spopadli z močnimi oddelki okupatorjevih čet in so jih v Črni gori potisnili nazaj. Poročilo trdi, da se nahajajo partizani zdaj neposredno pred črnogorskim mestom Podgorico, kjer imajo Italijani najmočnej-

ca, ko je potekla stara pogodba.

Lewis, ki je uvidel, da ne more izbežati odgovornosti v sedanjih krizi, je izjavil: "Nekateri močni lastniki rogov namena nasprotujejo kompromisu."

Operatorji odklanjajo odgovornost

Lastniki rogov pa so odgovorili Ickesu, da ne pada nanje nikaka odgovornost za zavlačevanje dela v rudnikih.

Razpravljanje je bilo odgode-no do jutri. Operatorji so izjavili, da so vprašali Vojni delavski odbor za nadaljne instrukcije.

"Zamrznitev" premoga

Medtem pa je Ickes "zamrznil" vsako prodajo premoga konzumentom, ki imajo na rokah več kot za deset dni mehkega premoga in več kot za pet dni antracitnega ali trdega premoga.

Sabotaža na železnicah

LONDON, 19. aprila. — Londonski list Evening News poroča o številnih smrtnih obso-dbah na Balkanu. V Sarajevu je vojaško sodišče zaradi sabotaže obsodilo na smrt 12 železničar-jev.

Ustrelitve v Samoboru

LONDON, 30. aprila. — Časniška agentura Reuter poroča glasom vesti iz Budimpešte, da je bilo v Samoboru na Hrvaškem ustreljenih 20 oseb v znak maščevanja, ker so partizani ubili dvojico domačih kvizlingov. (Gornja poročila nam je poslal Jugoslovanski informacijski center v New Yorku).

POBIRANJE SMETI

Edward J. Kovacic, council-man 23. varde, sporoča, da prebivalcem mesta ni treba več donašati smeti iz dvorišč pred pločnike, ko se jih bo pobiralo. Da se je prošlo za to uslugo v tednu 26. aprila je bil vzrok ta, ker je bilo to pobiranje izredno, izziroma dodatno in ker se je skušalo delo izvršiti v teku enega tedna štirih mesecev. Torej, odslej vam ni treba več prenašati smeti.

IZVRSTNO IZPADLA KAMPANJA

Kampanja za pobiranje kosi-ternih kant se je v 23. vardi zelo dobro obnesla. Cilj je bil za nabrati 50,000 kant, a pridni dečki in deklice v vardi so zbrali skupaj 129,131 kant. To je vsekakor častno spričevalo našega prizadevanja v vojnem naporu na domači fronti.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12

Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):

For One Year — (Za celo leto)	\$6.50
For Half Year — (Za pol leta)	3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece)	2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):

For One Year — (Za celo leto)	\$7.50
For Half Year — (Za pol leta)	4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece)	2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):

For One Year — (Za celo leto)	\$8.00
For Half Year — (Za pol leta)	4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

ZA REVEŽE V SLOVENIJI

Slovenske podpirne in bratske organizacije v Ameriki so pred dvema leti ustanovile pomožno akcijo za reveže v domovini. Tej akciji so dali ime: Jugoslovanski pomožni odbor, slovenska sekcija, ker so bili prepričani, da bodo Hrvatje in Srbi imeli slične organizacije, toda delali bi pod skupnim imenom, ki je znano celi Ameriki. V kolikor je nam znano, je sedaj aktivna samo slovenska sekcija, ker skupne seje med Slovenci, Hrvati in Srbi že ni bilo precej časa.

Slovenska sekcija JPO je nabrala do sedaj že \$51,000.00 v dveh letih.

Zakaj naš list odobrava in podpira JPO,SS? Prvič, ker je to pomožna akcija, katero vodijo in upravljajo zastopniki desetih glavnih odborov naših bratskih organizacij, kateri so bili tako rekoč izvoljeni od posameznih narodovih skupin. Če desetim glavnim odborom zaupamo danes, ki upravljajo nad 21 milijonov dolarjev narodovega denarja, potem stavimo tudi mi vse zaupanje v te glavne odbore, ko načeljujejo JPO,SS.

Drugič, naš list zaupa JPO,SS, ker je tudi ta pomožna akcija pod nadzorstvom ameriške vlade v Washingtonu, torej v soglasju z ameriškimi oblastmi.

Tretjič, Enakopravnost se strinja in podpira slovensko sekcijo, ker ima dva velepomembna namena: Prvič: JPO,SS nabrani denar najprvo investira ali posodi vladi Zedinjenih držav, ko kupuje vojne bonde; tam ostane ta denar, dokler ne mine vojna. Po končani vojni se bo porabilo ta denar za reveže v domovini.

Slovenci v Clevelandu in okolici so potom lokalnega odbora št. 2 poslali že \$7000.00 glavnemu blagajniku v Chicagu. To je že lepa vsota; toda še daleč premajhna, ako se pohvalimo, da nas je do 50 tisoč Slovencev v Clevelandu.

Uredništvo Enakopravnosti apelira na vse Slovence in Slovenke v Clevelandu in okolici, da darujejo za naše reveže v domovini. Kdor ima priliko, da se lahko oglasi v našem upravnistvu in hoče darovati, smo vedno na razpolago.

Rojaki v Collinwoodu, podprite svoj lokalni odbor, katerega tako uspešno vodi marljivi in narodno zavedni primorski Slovenec, Jos. Durn, ki je njegov tajnik.

Rojaki v West Parku imajo tudi svoj lokalni odbor, ki je že precej pomagal. Posebno ženske so tam aktivne, zato jih nikar ne prezrite, ampak jim pomagajte.

V Clevelandu, na St. Clair Ave., imamo vestnega in delavnega moža, Josepha Okorna, ki je prevzel blagajništvo lokalnega odbora ter vsak petek zvečer pobira prispevke za reveže v domovini; najdete ga v starem poslopiju Slovenskega narodnega doma. Obiščite ga in oddajte mu dolarje, ki so namenjeni za domovino.

Še enkrat: Podprite naše glavne odbornike, ki vodijo pomožno akcijo, pri kateri je v pretežni večini zastopan ves slovenski narod v Ameriki. Pomagajmo jim pri brezplačnem delu, kajti njih računi so čisti, vsak mesec priobčeni; oni detajo iz ljubezni do Amerike in Slovenije.

Ameriški Indijanci — strah in trepet naših sovražnikov

Napisal John Little

WASHINGTON, 20. maja (ONA). — Nemški general Karl von Prutch, je leta 1918, ravno pred predajo nemške vojske, poslal nemškemu glavnemu stanu naslednje poročilo: "Najnevarnejši od vseh ameriških vojakov je Indijanec... On je hraber. Znanost kamuflaže mu je v krvi, podedovana od pradedov, tako da ni modernega

vojaka, ki bi mu bil v tem pogledu kos, tudi ako si pomaga z znanstvenimi metodami velikih laboratorijev. Indijanec je izvrsten strelec. Nobenih posebnih navodil ne potrebuje, kadar je v ofenzivi. Čisto sam je že armada zase. To je oni ameriški vojak, ki je Nemcem nevaren". General v poročilu ne omenja dogodkov na fronti, ki so mu dali povod, da napiše to zaup-

no poročilo. Morda je mislil na čine indijanskih izvidnikov ob priliki druge bitke za Marno. Tam je ameriška vojska prodirala naprej in njen cilj je bil Marna. Ta lena, toda zelo globoka reka je bila huda ovira; treba jo je bilo prebrsti kljub nemškim strojnicam, ki so s svojim ognjem krile vsak meter vode. Indijanski izvidniki pa se niso dali ostrašiti. Kar so storili, je bilo zanje čisto naravno. Ob zori so pod vodo preplavali reko, popeli se na obalo in izvršili napad na nož, posluževaje se vojnih zvijač, s katerimi so zanesli paniko v preplašene nemške vrste. Ko so indijanski izvidniški oddelki izvršili svojo nalogo, je ameriška vojska prekoračila Marno in si tako ustvarila prvo mostičke za svojo veliko ofenzivo.

Mogoče je tudi, da se je nemški general spominjal činov naradnika Joe Oklahombi, polnokrvnega Choctaw-Indijanca od čete D v 141. polku pehote. V dnevnem povelju francoske armade se nahaja v častni citaciji kratek opis dejanja, za katero je bil to narednik odlikovan. Besedilo citacije je naslednje:

"Pod hudim baraznim ognjem je narednik Oklahombi prešel na napad sovražnih postojank in se je prekopal skozi 210 jardov širok pas, boječih žičnih ovir. Napadel je gnezdo strojnih pušk in ujel 171 sovražnih vojakov. Izvršil je napad na sovražno postojanko, katero je branilo več od 50 strojne in več možnarjev za strelne järke. Uplenjeno orožje je takoj obrnil proti sovražniku in pozicijo držal sam skozi 4 dni kljub neprestanemu sovražnemu ognju, ki ga je obsipaval z velikimi šrapneli in plinskimi granatami. Večkrat zaporedoma je preplezal no man's land, da dobi podatke o sovražnih pozicijah in pomaga ranjenim prijateljem.

"Čini narednika Oklahomba stoje na isti višini kot dejanja bolj slavnega in znanega narednika Yorka".

Nedvomno bodo tudi Japonci kmalu dobili taka poročila, kot nemški generali stan v letu 1918. Japonci so doživeli prvi dokaz ameriških vojaških vrlin na Bataanu. Vojak Charley Ball iz rezervacije Fort-a Belknap, v državi Montana, se je po jarkih in skozi skalovje spizlal v ozadje neposredno za japonsko baterijo; ko je bil opravljen svoj posel, ni bilo več Japoncev; vsaj živih ne. Vojak Ball je bil odlikovan s prvim "Distinguished Service Cross", s prvim, ki je bil dodeljen na Battanu. Na otoku Midway je major general Clarence L. Tinker, Osage-Indijanec, komandant ameriškega letalstva na Havajskih otokih, tudi pokazal Japoncem, kako hraber in svojim sovražnikom nevaren more biti Indijanec. Bil je general, pa je vendar odklonil priliko, da ne bi delil s svojim moštvom vseh nevarnosti. Vodil je oddelke letal na napad japonskih vojnih ladij. Padel je, toda predno je padel, sta se pogreznila v vodo dve japonski križarki in en nosilec avionov.

Nedavno so poslušalne postaje v Ameriki zabeležile nemško oddajo dr. Goebbelsa, ki je na široko obravnaval žalostno usodo ameriških Indijancev in rdečekože pozival, naj se upro Zedinjenim državam. Dejstva so najboljši odgovor Goebbelsu. Ako ga zanima, naj ve, da je bilo pred Pearl Harbor-om v ameriški vojski 4.000 Indijancev, ki so bili vsi prostovoljci. Od Pearl Harbor-a do danes pa jih je več od 12.000 obleklo uniformo. So razmerno s svojim številom ni pokazala v Ameriki nobena rasa toliko ljubezni do domovine. Indijanci ne hodijo na nabor za vojaško službo. Oni ne razu-

mejo zakaj treba pozivov za vojaško službo. Ko je izbruhnila vojna, so osedlali vsi sposobni možje plemena Navayo v Gallup, N. M. svoje konje, napolnili torbice s hrano in municijo in odjahali v mesto. Ko so jim povedali, da se je treba najprej vpisati v register, so razočarani zopet odjahali. Mnogi so se prijavili kot prostovoljci, da bi mogli takoj v boj proti Hitlerju, katerega imenujejo "Šmrdljiva brka".

V državi Montana je mlad mož plemena Sioux besen planil ven iz registracijskega urada. Oči so mu plamtele od jeze: "Od kdaj je tu običaj, da se morajo člani plemena Sioux registrirati?" Obrnil se je in z osmorico svojih prijateljev odjahal k najbližjemu centru za prostovoljce — tam je že bil v spremstvu 14 prijateljev.

Večina indijanskih mladeničev je prostovoljcev. V 180. polku pehote jih je toliko, da je geslo polka pisano v Choctaw dialektu in se glasi: Tanap nanaiaya kia alhaiyaya — kar pomeni: "V miru in vojni, vedno pripravljeni". Toda neverjetno mnogo se jih je tudi prostovoljno javilo v oddelke marinov in v vojno mornarico. Oddelki marinov na zapadni obali je ponosen na to, da ima dve polni četi Chippeway-Indijancev.

Precej hrabrih mladeničev se nahaja v pilotski šoli mornarice. Zelo mnogo jih je tudi v mornarici, kjer sledi vzgledu svojega velikega Indijanca-pomorskega Commander-a F. J. Mee, ki je znan pod imenom "Chief", in je zdaj poveljnik ameriške križarice v Pacifiku.

Signal Corps si prizadeva, dobiti čimveč Indijancev. V zadnji vojni so se v telefonski in telegrafski službi pokazali nenadomestljive. Kadar si dvojica Indijancev predaje vesti v svojem domačem dialektu, so vse šifre nepotrebne.

Sedanja vojna je pokazala novo vrsto Indijancev. Smafrali smo, da so nomadi, ki se nikakor ne morejo prilagoditi naši civilizaciji. Toda danes se nahajajo med njimi že naši najboljši delavci v tovarnah tankov in letal — 2.500 indijanskih mladeničev je tam zaposlenih. Na zapadu iščejo tovarne svoje delavce vedno v indijanskem uradu, bodisi stare ali mlade. Znani CCC-Camp in NYA in poboljšane indijanske šole imajo največ zaslug zato, da se je pojavilo med Indijanci mnogo spretnih in izkušnih specialistov. To nam dokazuje, da smo imeli napačne predsodke o njih in da se prav dobro prilagode našemu industrializiranemu življenju.

Morda najboljši odgovor Hitlerju in Goebbelsu pa je morda prišel od plemena Sioux v Dakoti. Po mnogih letih tožbare-nja jim je bila priznana odškodnina pet milijonov dolarjev, katero je imela plačati ameriška vlada. Pleme je poslalo vladi naslednje poslanico: "Kadar je domovina v vojni, smatramo, da je treba odložiti plačanje tega dolga. Ako bo to domovini pomagalo, bomo potrpežljivo počakali še nekaj let.

Iz Jugoslavije

Satanski postopek bolgarskega okupatorja

LONDON, 19. maja (NYT). — Jugoslovanski krogi v Londonu so dobili poročila, glasom katerih so začeli Bolgari, z namenom da izžvojejo s strani Nemcev nove in krvave represalije proti Srbom, izkopavati trupla nemških vojakov, padlih v borbah proti jugoslovanskim patriotom, in pripeljati na takak razmesarjena trupla lističe s geslom: "Svoboda ali smrt."

Široki cilji, za katerimi moramo iti, so orisani v Atlantskem Charterju, v deklaraciji zedinjenih narodov in na shodu 21 ameriških republik v Dio de Janeiro, meseca. januarja 1942. Cilj te konference je, da prouči, kako na najuspešnejši način podpirati to politiko, v kolikor se tiče uporabe, proizvodnje in razdelitve hrane in drugih poljedelskih pridelkov v povojni dobi.

Ta poročila, govoreča o novem valu nemško-bolgarskega terorja v Srbiji, dokazujejo, da je partizansko delovanje proti vsem pozicijam osišča na ozemlju Jugoslavije nezlomljeno, in da še vedno narašča. Vojaštvo osišča je v Kruševcu pobilo 600 oseb, in sicer po 20 na dan, po strašnem mučenju. Vse sosedne vasi so bile porušene in požgane.

Pokolji nedolžnega ljudstva
Jugoslovanski krogi poročajo, da je bilo v Beogradu umorjenih 400 talcev v znak maščevanja za uboj dveh nemških častnikov; v vasi Dubac pa so umorili nadaljnjih 150 talcev. Med njimi se je nahajal tudi Vojta Djordjević, bivši jugoslovanski minister za poljedelstvo.

Bolgari so upepelili 14 vasi v Jablaničkem srezu, češ, da se v okolici skrivajo "banditi". V teh vaseh so Bolgari polovili 2.000 oseb obeh spolov in jih poslali v Nemčijo.

Druge vesti trdijo, da so Nemci sami priznali, da so v mesecu oktobru 1941 v dveh kazenskih ekspedicijah proti mestom Kragujevac in Kraljevo, usmrtili 2.300 ljudi v teku enega samega dne.

Novi boji
Associated Press poroča, da je berlinski radio javil pred komaj dvema dnevi, da so se razvili srditi boji med partizani v Jugoslaviji in oddelki nemške armade ter elitne SS-garde.

Pismo predsednika Roosevelta

naslovljeno konferenci zedinjenih narodov za hrano

HOT SPRINGS, Va., 18. maja (AP) — Predsednik Roosevelt je naslovil konferenci zedinjenih narodov za hrano pismo, katero je prečital danes zvečer Judge Marvin Jones, chairman ameriške delegacije. Besedilo tega pisma je naslednje:

V vašem svojstvu chairmana delegacija Zedinjenih držav in začasnega chairmana konferenci zedinjenih narodov za hrano in kmetijstvo, Vas prosim, da sporočite zbranim delegatom izraz mojeg srčnega obžalovanja, da jih ob tej historični priliki ne morem osebno pozdraviti. Nujne zadeve, ki se tičejo nadaljevanja vojne me zadržujejo, a naša prva skrb mora biti, da izvojujemo zmago, in sicer tako dolgo, dokler ne bomo dosegli brezpogojne predaje vseh naših sovražnikov.

Kljub temu pa upam, da mi bo pozneje enkrat mogoče srečati delegate in jim osebno povedati, kako globoko sem prepričan o veliki važnosti naloge, katere se bodo zdaj lotili.

To je prva konferenca zedinjenih narodov. Vsi skupaj se bomo proti skupnemu sovražniku. Skupaj smo tudi na delu, da sezidamo novi svet, v katerem bodo mogli ljudje svobodno živeti v miru, udobnosti in varnosti.

Široki cilji, za katerimi moramo iti, so orisani v Atlantskem Charterju, v deklaraciji zedinjenih narodov in na shodu 21 ameriških republik v Dio de Janeiro, meseca. januarja 1942. Cilj te konference je, da prouči, kako na najuspešnejši način podpirati to politiko, v kolikor se tiče uporabe, proizvodnje in razdelitve hrane in drugih poljedelskih pridelkov v povojni dobi.

Podpora in svoboda od pomanjkanja

Mi vemo, da je treba pridobiti v svetu, za katerega se bori-mo in delamo, te 4 svobode za vse ljudi. Mi vemo tudi, da vsaka teh svobod sloni na drugih:

Mrzla "groza"

Osem let stari fantek Eddie Conlan se je šel v New Yorku kopat v East River reko, toda ko naj popiše njegovo grozo, ko je nenadoma uzrl nad seboj orjaškega mestnega stražnika.

da svobode od straha n. pr. ni mogoče doseči, ako ni svobode od pomanjkanja. Ako hočemo uspeti, morajo vsi narodi, vsak zase in vsi skupaj, prevzeti naslednje odgovornosti:

Ukreniti morajo vse potrebno za razvoj svetovnega pridelka hrane, ki mora zadostovati za bistvene potrebe hrane vsega svetovnega prebivalstva. Gledati bodo morali na to, da ne bo nobenih zaprek, bodisi v mednarodnem trgovanju ali prevažanju, bodisi v notranji razdelitvi, ki bi mogle preprečiti, da katerikoli narod ali skupina državljani v katerikoli državi, dobiva za svoje zdravje potrebno prehrano.

Človeška družba mora do pite izpolniti svojo dolžnost, da preskrbi vsem svojim članom vsaj minimum primerne prehrane. Problemi, s katerimi se bo bavila ta konferenca, so najvažnejši osnovni problemi človeštva — kajti brez hrane in obleke postane življenje samo nemogoče.

V tej in v drugih konferencah zedinjenih narodov bomo razširili svoje sodelovanje preko vojnih problemov na važna druga polja. Le pri skupnem delu se bomo naučili skupaj delati, a skupaj delati moramo, in tudi bomo.

NEPRIJETNI PROBLEM MIHAJLOVIĆA

Visoki britanski in ameriški krogi so prepričani, da je jugoslovanska vlada v izgnanstvu napravila napako, ko je imenovala gerilskega vodjo, Dražo Mihajlovića, za vojnega ministra, obenem pa smatrajo, da bi bilo zdaj skoraj nemogoče, odstraniti ga.

Vplivni viri v Washingtonu dajejo naslednjo sliko položaja:

Kot vodja gerilcev je imel Mihajlović velike uspehe, toda politika je njegova poguba. On in večina njegovega moštva so Srbi in imajo radi tega svojo določno politično smer — protihrvasko in protisovjetsko, ki teži za tem, da bi v veliki jugoslovanski državi domirali Srbi. To odgovorja usmerjenosti vodilnih osebnosti londonske vlade v izgnanstvu, ki je z veselim izkoristila naklonjenost javnega mnenja napram Mihajloviću s tem, da ga je imenovala za vojnega ministra.

Kot gerilski vodja, Mihajlović ni bil odgovoren nikomur — nobeno njegovih dejanj ni moglo vezati njegove vlade. Svobodno je mogel barantati z Italijani za bencin in orožje ter jim ponujati v zameno uječe častnike. Mogel si je iskati podporo med bogatejšimi kmeti s

tem, da je napadal od komunistov podpirane partizane, katerih rekvizitive so postale neprijetne. Nikdo ni mogel obtoževati njegove vlade radi tega postopanja, katero mu je najbrže narekovala potreba, da brani svoje sile za dan izkrcanja Zedinjenih narodov.

V svojstvu člana vlade, dobivajočega iz Londona pa bodisi tudi najneznatnejši material, pa so njegova vojaška dejanja postala politično važna. Za vojnega ministra je izredno nepristojno meštariti s sovražnikom, tudi ako je to njegovo edino sredstvo, da oskrbuje svoje čete. Se več nego le nepristojno — v dejstvu, političen samomor pa je za vojnega ministra, da napada čete, katere podpira zaveznik, kakor je to delal Mihajlović glasom nedavnega priznanja jugoslovanske vlade.

Z Mihajlovićeva stališča je bil vzrok teh napadov tehten. On stremi za tem — in vojaško naziranje Zedinjenih narodov se sklada z njim — da pripravi čim najmočnejšo vojaško silo za sodelovanje z Anglijo in Ameriko od trenutka invazije naprej. Radi tega on vzdržuje pod orožjem razmeroma le malo število moštva. Večina njegovih pripadnikov živi doma in čaka na poziv.

Od komunistov podpirani partizani pa se trudijo odvrniti z ruske fronte toliko divizij osi, kot jih le morejo že zdej potegniti nase. Te večje sile žive od dežele, kar je kmetom in vaščanom neprijetno, tako da se obračajo na Mihajlovića, da bi jih odstranil. Posledica tega je bila, da je bil glavni del Mihajlovićeva bojevanja v zadnjem času naperjen proti onim, ki bi bili morali biti njegovi zavezniki.

V prav najzačetnem času pa je bil bolj pripravljen k sodelovanju, in sicer pod pritiskom ukazov iz Londona, kjer se je jugoslovanska vlada iz tehničnih vzrokov bala diplomatskih razkorakov s strani Sovjetov. Nadaljne komplikacije so prinesli nedavni Mihajlovićevi protibritanski in protisovjetski govori, ki so zopet vse presegli politični — kadar pripadajo iz ust vojnega ministra enega od Zedinjenih narodov. Tudi na te izjave misli, da ima zadostne vzroke. Britanci in Amerikanci so mu obljubili podporo, ki pa je navidežno ostala daleč nezadostna. Za gerilskega vodjo pa so seveda čevlji in hrana na njegovo moštvo bolj važni nego dalekosežni politični pomisleki.

Politični opazovalci tukaj ne glasajo, da je bilo njegovo imenovanje že od vsega začetka kratkovidno. V Jugoslaviji je bil dragocen zaradi svoje obsevalne službe, radi strokovne najske izvedene sabotaže in tu in tam radi napadov na čete osi. Toda zanj je neizvedljivo, da bi zapustil Jugoslavijo in se šel posvetovati s svojo vlado in čisto mu je celo nemogoče držati se njenih smernic.

Toda njegova izločitve iz vlade bi pomenila zdaj priznanje upravičenosti obtožb, da se je prodal osi, — da pa bi vrge svojo senco na celokupno jugoslovansko vlado v izgnanstvu. Jugoslavlani imajo v znanem svetu tako malo število zmoglih politikov, da vlade ni moglo prenoviti, temveč le prenesti. Osebnosti pa, ki bi nosile pečat katerega bi jim pritisnile na znanje, ki bi ga vsebovala stranitev Mihajlovića, ne bi mogli najti mnogo spoštovanja pri drugih vladah. — (Overseas News Agency, Inc.)

MLADA BREDA

POVEST

SPISAL DR. IVAN PREGELJ

"Ali nimaš v veži prostora?" je govoril mal, suh, možiček se-deč v zapečku in se pri tem trudi-l prepričati berača, da za peč-jo ni za dvoje njiju prostora. "Saj vidiš, da sedim jaz tu. Le v vežo pojdi!"

"Kaj?" se je oglašila sedaj znova gospodinja, "kaj je to, Luka? Mu ne privoščiš, da bi se zagrel? Takoj se mu ogni!" "Katra," je zaprosil možic, "Tvoj brat sem, pa naj sedim beračem? In njemu si dala vina, meni ga pa nisi."

Žena se je dvignila izza mize in stopila k peči in potegnila berača s seboj ter ga posadila drugemu ob stran in rekla: "In če ti ni prav, lahko greš. Ali zdaj veš?"

Možic se je potuhnil in si z raskavo roko potegnil čez obrav in se obrnil v stran. Žena pa se je, v bokih se zibaje, vrnila k mizi. Pijani Tomaž se je zasmel in nekaj gostov z njim. Z izizvalnim pogledom se je ozrla gospodinja na nevesto in ženi-na. Onadva se nista smejala.

"Nevesta na Peči, pa tako kislila!" se je ponorčevala žena. Ženin Juri pa je prišel nevesti na pomoč in dejal:

"Anica ni take vesele narave, ko vi mati!" Že zardelo obličje je ženi še bolj zardelo.

"Ali morda ne smem biti ve-sela?" Ozrla se je po mizi in Kocijan, boter Jurijev s svojo suho ženo Jurijevo botro, je prikimal trikrat, zamahnil nato z roko pred se in rekel:

"Še vprašaj Pečanka. Če bi ti ne smela biti, kdo pa naj bo? Pa je tudi res, da ga ni v devetih župnijah bogastva, ko na Pe-či."

"Srečna nevesta!" je zamr-mrala sladko in ljubeznivo su-ha Jurijeva botra, Cilika.

"Si slišala?" je pogledala Pe-čanka nevesto. Nevesta se je po-sili nasmehnila.

"Še smejaš se na zna tvoja nevesta," je odgovorila Pečanka svojega sina in ga gledala nekaj hipov. Nekako nevoljna je pri-stavila nato: "Pa saj si tudi ti ko sama skrb in žalost."

Na levi je težak mornariški top v akciji, na desni pa je topič proti letalom.

Sedaj se je Juri posili na-smehnil. Bil je šibek in droben človek. Na blestem, čudno stari-kavem obrazu je ležala utruje-nost. Oči so bile žalostne. Na li-cih je plamenelo nekaj rdečice, kakor poleti pozno v večer ve-černa zarja. Te rože na licu ni-so bile pomladne. Mogoče se je zasmilil ta hip celo materi. Re-kla je:

"Veš li Juri, kaj je pikolit?"

"Pri moji veri!" je odgovoril mesto Jurija hlapec Tomaž. Pe-čanka pa je udarila ob mizo:

"Neža, prinesi pikolita!"

Dekla je vstala in šla. Mati pa je govorila sinu:

"Vidiš Juri, saj sem ti pra-vila, da nisi za žentev, ne ti ne tvoja nevesta. To je treba biti vesel. Kadar je Pečanka vesela, morajo biti veseli vsi v hiši! Ali ni tako prav?"

In doli konci mize, kjer so se-deli posli, je bilo čuti veselo pritrjevanje. Nekdo je hripavo ponavljal:

"Tomaž sedi više, pa nič ne de, nič."

Tomaž se je ozrl čez mizo in odvrnil:

"Kaj je? Komu ni kaj prav? Ali ni tebi, Lipe?"

"Meni je vse prav," je odvr-nil lep, krepek fant in pokazal izpod navihanih brk zdrave zo-be. "Le šimna vprašaj, kaj ho-če." "Šime je bil drugi hlapec in čisto malo podoben Lipetu. Cel večer je jedel in pil, mejtem ko se je Lipe vsakokrat toliko časa dvignil izza mize in odšel iz so-be."

"Na tvoje zdravje!" je klical Šime Tomažu, ki se mu je bil

Ameriško topništvo

približal. Tomaž je prijel ko-zarec in ga izlil na tla.

"Bom pikolit."

"Ježeš, kakšna škoda!" je za-javkala suha Jurijeva botra. V tem se je oglašila harmonika, in Tomaž je začel kriliti z ro-kama in se vrteti. Lipe se je dvignil in šel iz sobe.

"Ženin in nevesta pa nič ne plesata," je zaklicala Pečanka in pahnila Tomaža, ki se ji je bil približal.

"Ti si pijan, Tomaž, pa na-nogo stopaš."

Hlapec je omahnil na stol in se krohotal pred se.

"No, ali ne bosta plesala?" je priganjala Katra-sina in ne-vesto.

"Ne bom, mati!" je dejal sin. Nevesta se je nagnila k njemu. On pa je vstal in odšel v vežo. Pečanka je potegnila za seboj Kocijana.

"Stara sva, taki mevži pa še ne, kaj?"

"Tisto pa ne," je dejal mož. Botrica pa se je zaslakala:

"Katrice, še-ob pamet mi ga spraviš."

Pečanka se je zasmejala in izginila v sosednjo sobo. Prišla je Neža s pikolitom. Tomaž ji je vzel vino, šime pa njeno roko in jo odvedel plesat. Nevesta je bila obsedela skoro edina pri mizi. Strmela je kakor zamišljena na odprta vrata sobe, kjer so se prerivali plesavci. Tedaj ji je položil Tomaž roko na rame.

"Veš kaj, z menoj pa bi za-plesala eno."

"Ne!" je dejala ostro.

"Pa pila boš." Tomaž je dr-žal steklenico pikolita v roki in ji nalil kozarec. Prijela je in se dvignila ter stopila k peči do možica.

"Stric, nate!"

Naglo je prijel in nesel ple-menito vino na ustnice in je pil slastno. Po strani pa je gledal na hlapca, ki je stal še vedno doli pri mizi, odpiral usta in iskal priprave besede.

"Hvala, stokrat hvala," je za-šepetal hvaležni mož, toda ne-vesta je bila že izginila v vežo.

"Drži se, presneto se drži," je mrmral Tomaž za mizo, in gla-va mu je hotela zlezti na prsa. Hipoma pa jo je vrgel kvišku in se zasmeljal.

"Ne mara plesati. — Pa bo vendarle, pa ne—kakor bi sama ho-hotela." Nato se je dvignil in potrkuje z noge in majaje z glavo stopil k plesočim.

Nevesta pa je stopila v vežo in iz veže v kuhinjo. V kuhinji je bilo čuti vikanje dekle Mar-janice. Pomivala je posodo in se jezila na Nežo, češ, da samo pleše in da ni nikogar, ki bi delal. Za ognjiščem je sedel pastir Anže, mala deklica je pometala.

(Dalje prihodnjic)

Berlinski radio trdi, da je Himmler na obisku pri Paveliču

WASHINGTON. — Berlinski radio je javil dne 5. maja, da je v torek prispel Heinrich Himmler, načelnik tajne nacistične policije, v Zagreb, prestolnico marionetne države Hrvaške, ter da ga je marionetni vodja, Ante Pavelić, takoj sprejel.

Ta vest je bila oddana na ra-diu tudi za notranjo nemško up-orabo, toda komaj 19 minut pozneje je bila na radiu oddana prepoved nemškim urednikom, da jo publicirajo.

(Associated Press je izjavil, da vzrok za Himmlerjevo po-tovanje sicer ni bil naveden, toda opominjal je na to, da se bil Pavelić koncem aprila poklican v Hitlerjev glavni stan. Nemški radio je takrat izjavil, da je bil na razpravi "politični in vojaški položaj").

To je že v drugič v teku šes-tih mesecev, da je Himmler prišel v Jugoslavijo. V svojem komentarju o prvem potovanju pretekle jeseni, je švedski list Eskilstuna Kuriren izjavil dne 24. marca pod naslovom "Mala vojna na Balkanu", da se Nem-ci zelo boje, da ne bi spomladl splošna ljudska vstaja v Jugo-slaviji otežkočila obrambe ju-govzhodne Evrope.

Da bi to grozečo nevarnost odvrnil, pravi list, se je Himmler osebno podal v Jugoslavi-

jo, pozno na jesen, v cilju, da na lico mesta prouči situacijo. Na njegovo zahtevo so bile po-slane tri nemške divizije s tre-mi polnoštevilnimi brigadami tankov v Srbijo, kar je dejan-sko podvojilo nemške okupacij-ske sile. Himmler je tudi naro-čil Bolgarom, da z močnimi četami prevzamejo zaščito vsega ozemlja, ki meji na one predele, ki so pod bolgarsko okupacijo. Ako bi prišlo do zavezniške invazije Balkana, omenja čla-nek, bo to brezdvoma znak za splošno revolto.

—Office of War Information

SENATOR RUSSEL OZNA-NJA DAN OBRAČUNA ZA KVIZLINGE

Washington. — Richard B. Russell, senator Georgie, član senatnega odbora za mornarico, je izjavil ta teden, da bo obisk Ante Pavelića, hrvaškega kviz-linga v Hitlerjevem glavnem stanu nedvomno povzročil novo krvavenje hrvaškega naroda na ruski fronti in nacistično ropaj-nje njihovega živčja.

V preteklosti je povzročilo

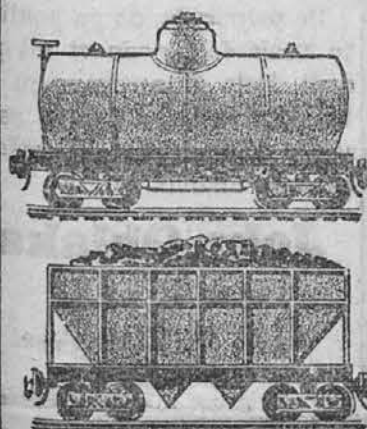
vsako Paveličevo potovanje v Rim nove hrvaške žrtve in je o-znanjalo, da so naci-fašisti tes-neje zadržali svojo zanjko o-koli vratu te nesrečne balkan-ske dežele. Po enem teh obis-kov je dobil hrvaški narod kra-lja italijanske krvi. Ta kralj — vojvoda Spoleto — si niti ne drzne priti na Hrvaško in pre-vzeti svojih poslov. Toda to je druga stvar. Naslednji obiski v Rimu so povzročili odstopitve ozemlja, zopet drugi pa so po-menili nekakšno izmenjavo ži-veža v čisto enostranski dobro-bit fašistov. Zdaj pa je videti, da že zopet stiskajo zanjko, to pot pa povelje skrbnega sosedu na severu.

Paveličeva osišču prijazna izjava ob priliki njegovega po-tovanja, ki naj bi potolažila kr-voločnega gospodarja Hitlerja, je jako podobna in zveni popol-noma kakor Judežev klic, ki je zapravlil svojih 30 srebrenjakov in čuti, da se mu bliža dan ob-računja.

"Dan obračunja se zares bli-ža. — naj trepetajo vsi kvizlin-gi!"

—Office of War Information

Drawing Shades Eases Transport Burden

53,000 TANK CARS EACH TRAVELING 704 MILES
180,000 COAL CARS EACH TRAVELING 404 MILES

IT TAKES THIS MANY CARS TO HAUL THE 10% OF FUEL WE CAN SAVE BY PULLING DOWN WINDOW SHADES AT NIGHT AND IN UNUSED ROOMS DURING THE DAY

With war demands putting a growing burden on the railroads, every car mile saved helps bring victory nearer. American families can cooperate by saving heat and fuel. For example, the easy trick of pulling down window shades at night and in unoccupied rooms during the day saves up to 10 per cent of fuel—releasing 110,000,000 car miles of rail shipping.

COMMANDOUGH!

U.S. Treasury Dept. WSS 722B

Courtesy Los Angeles Examiner

Ako iščete delo?

Ako iščete delo v kaki tovarni, ki izdeluje vojne potrebščine

ne pozabite najprej pogledati v kolono naših malih oglasov!

SKORO VSAK DAN IŠČE KAKA VOJNA INDUSTRIJA .TE ALI ONE VRSTE DELAVCEV

VOJNE INDUSTRIJE, KI OGLAŠAJO V TEM DNEVNIKU IŠČEJO ... POMOČ!

Kadar vprašate za delo, ne pozabite omeniti, da ste videli tozadevni oglas v Enakopravnosti

P. DECOURCELLE:

MOČ LJUBEZNI

ROMAN —

(Nadaljevanje)

Mesto, ki ga je tako dolgo zavzemal Milček... Ah ne, nikoli... nikoli se ne vrne sreča v njuno hišo, če ne pride v njo tudi sinko.

In bila je vsa obupana pri misli, da ga je bila že našla, da ga je imela pri sebi, v svojem naročju, pa ga je neusmiljena usoda drugič iztrgala njeni ljubezni... morda za vedno... Zrela, kamor se je pogreznila, ne vrne drugič svoje žrtve. Vsi so mislili tako. Tudi Paul Vernier, čeprav mu je bil deček simpatičen, se je pridružil komično splošnemu mnenju in bil je prepričan, da se je deček vrnil k potepušemu življenju, ki ga je bila za hip iztrgala iz njega pobjoljševalnica.

Toda Helena se je kljub vsemu upirala temu strašnemu razočaranju. Saj je šlo za njenega otroka.

Življenje, ki je bil vanj pah-njen, vendar ni moglo docela pokvariti njegovega srca.

In če je deček tudi pokvarjen, bi ga njena ljubezen kmalu spravila nazaj na pravo pot. Skrbna materina roka bi odvrčala od njega vse zlo.

Toda gorje!... ubogo dete!... Kje neki je zdaj?

Take misli so rojile Heleni po glavi, ko je vstopila komornica.

— Gospod Paul Vernier je prišel, — je dejala že na pragu, — in rad bi govoril z milostivo.

— Recite mu, naj vstopi, — je odgovorila Helena.

Poset tega zvestega prijatelja ji je bil vedno dobrodošel; toda to pot ga je sprejela še s posebnim veseljem.

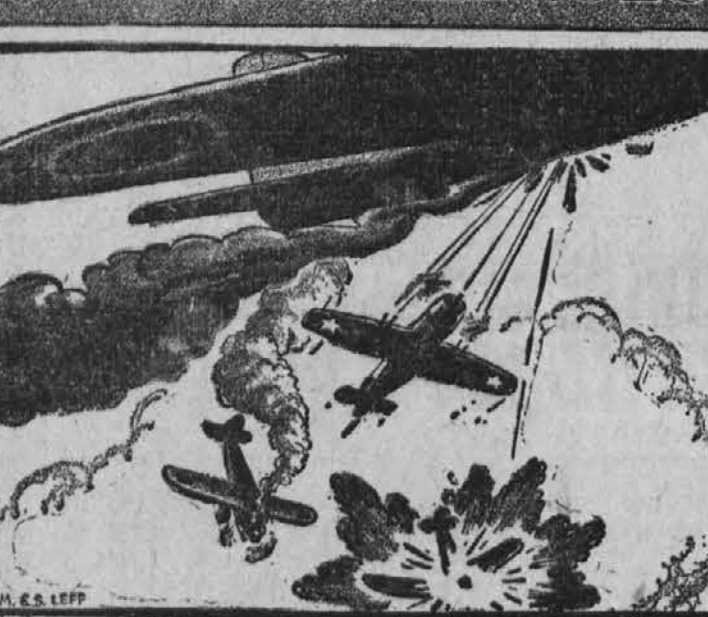
**For a Better Day
U.S. WAR BONDS**

Captive men and captive machines grinding out war implements for Hitler. Captive men forging their own chains. "Ha!" Paul tells Georges, "if I have but one hand I can do only half as much work for the Nazi swine."

A man shrieks, gears screech. The machine stops. Paul has lost his right arm. He may die but it will take a month to repair the machine if parts can be found. This happens daily in the factories of Czechoslovakia, Norway, Holland, Belgium, France. In America we can hurry Hitler's defeat by sticking to our jobs and buying War Bonds every pay day. WBS 741F U. S. Treasury Dept.

AMERICAN HEROES

Maj. John L. Smith of the U. S. Marines has 19 Jap planes to his credit—Have you as many War Bonds? Show all our American boys that you're doing your part on the home front to win the war. You've done your bit; now do your best—Buy more War Bonds.

U. S. Treasury Dept.

Bila je prepričana, da bo pre-gnjal njen strah, da jo bo pomi-ril ter ji pojasnil, zakaj Robert in Carmen tako dolgo molčita.

Vstopil je in Helena je bila presenečena, videč ga tako ble-dega in razburjenega.

— Kaj vam pa je, prijatelj? — je vzkliknila prestrašeno. — Se je vam kaj zgodilo?

Brž jo je pomiril. Poskusil je celo izgovoriti ji smehljaj na ustne.

— Kaj še, nič hudega ni, — je odgovoril. — Nasprotno, pri-našam vam novico, ki sicer res ni zanesljiva, pa vas vendar lahko privede vsaj do cilja...

— O mojem sinu?

— O Milčku... da... morda.

— O, prosim vas, dragi pri-jatelj, govorite razločneje, ne mučite me!

— Nič točnejšega vam ne mo-reim povedati... Ne vem... toda včeraj sem srečal v neki hiši moža, ki mi je pravil, da se je zavzel pred štirinajstimi dne-ji za zapuščenega dečka in ga vzel k sebi; vse kaže, da gre za dečka, ki ga iščete.

— Pojdiva brž, prijatelj! Po-žuriva se tja! — je vzkliknila Helena vsa iz sebe. — Ah, bože moj... A zdaj je že zelo pozno.

— Kje pa stanuje?

— V Courbevoie, — je odgo-voril Paul.

— No torej. Ura v cerkvenem zvoniku je baš odbila sedem. V poldrugi uri sva pa s kočijo tam. Za obisk še ne bo prepo-zno.

— Že res... toda...

— No kaj?

— Kaj če sem se zmotil?... Kaj če naju čaka novo razoča-ranje?

— Nič za to... Vse moram vedeti, vse poskusiti, da zopet najdem svojega sina... Pojdi-te, prijatelj, pojdite brž po voz-nika... Jaz se pa ta čas pri-pravim na pot... Ah, le urno, le urno!... Pomislite, da sva izgubila takole že dobrih pet minut.

— Pa naj bo, če že hočete, — je dejal Paul. — Že grem.

Odšel je, Helena je pa ostala sama vsa razburjena in nestrp-na, kakor vedno, kadar je odkrila novo sled za svojim ne-srečnim otrokom.

Niti na misel ji ni prišlo, da se bo zdel njen izlet zdaj na noč ljudem čuden tem bolj, ker jo bo spremljal mladenič, ki o njem vsi vedo, da je v njo do-ušes zaljubljen; ljudem se bo zdelo to nesramno izzivanje.

Toda Helena je mislila samo na svojega sinčka, ki ga bo kon-

Czechoslovak Army in Russia

These radiophotos from Moscow to New York are the first pictures to reach the U. S. showing the Czechoslovak Army in Russia: Above, platoon commander Albert Elovich cautiously leads a machine gun crew down the street of a village from which the Germans have been repulsed. Col. Ludvik Svoboda (right), commander of the Czechoslovak units on the Soviet front, has just been given the Order of Lenin, the Soviet Union's highest award, for courage displayed on the field of battle.

Organized in July, 1941, with an agreement between the Czechoslovak and the Russian governments, and acting under the full sovereignty of their own government, these Czechoslovak units have been in action against Germans since Jan., 1943. Made up of officers, men and women auxiliaries who made their way to Russia after the Germans marched into Prague, these units trained with the Red Army, then asked to be sent to the front. A Russian communique on April 2 gave special mention to a unit under Lieut. Yarosh, which held an important village against repeated tank attacks of superior enemy forces. Recently, 87 Czechoslovaks were awarded high military honors by the Soviet Union.

Pralni dan na otoku Amčitki

Nase vojaštvo na Amčitka otoku ima svoj pralni stroj, ki je zaposlen vsak dan, ne samo po en dan na leden. Na gornji sliki je videti ameriške vojake, pri pranju svojega perila.

Vitaminski za zmago

Na sliki je dvoje otrok v New Yorku, ki sta posadila v zaboju, kateri se nahaja na strehi poslopja, zelenjavo in sočivje, da odpomoreta po-manjkanju.

čno morda res zopet našla. Milček!

Ko se je Paul vrnil s kočijo, je Helena brž sedla v njo; srce ji je močno utripalo in od nestrpnega pričakovanja se je vsa tresla.

Voznik je zaprl vrata staro-modne kočije, zlezel na kozla in prijel za vajeti. Ta čas je pa morala Helena poslušati stru-pene opazke eksekutorjeve že-ne, ki se je peljala na izprehod z gospo notarjevo.

— Le pogledite to grdobu... čeprav je tisti tako zvani pol-kovnik trdil, da je njen svak... vendar je omožena... zakonska žena brez moža...

ki se potika po cele noči s svo-jim ljubčkom.

Samo po sebi je bilo že raz-umljivo, da mora Helena mir-no prenesti vsako ponižanje.

Toda čudno, ta nesramna za-litev namestu da bi ranila nje-no srce, se ji je zdela nasprot-no dokaz, da je to zadnja izku-šnja, ki jo mora prestati: zad-nja zausnica, udarec iz usmi-ljenja, ki ji ga je zadala usoda.

— Ste povedali vozniku, kam naj naju odpelje? — je vprašala Paula, spominjajoč se, da pred odhodom ni ničesar na-ročal vozniku.

— Da! — je odgovoril Paul hitro.

Voznik je pognal skozi gozd pri Montmorency in mimo sli-kovitih krajev Saint Gratien in Enghien, ki ju je Helena do-bro poznala, saj je bila nekoč tu z Ramonom; sledile so zapu-šcene in siromašne vasi, ki jih je videla samo v svitu kočijaže-vih luči.

Sicer pa Helena ni več gle-dala na cesto, ker je bila pre-več zatopljena v svoje misli.

— Toda, — je vprašala na-enkrat Paula, — kje je pa na-šel tisti gospod otroka, ki se je zavzel zanj?

— Na ulici... Pred svojo hi-šo, — je odgovoril Paul.

— Bože moj! — je vzkliknila Helena. — In bolnega? Morda umirajočega od lakote? In ka-ko se počuti zdaj?

— Bolje. Sodeč po tem, kar so mi sporočili, se počuti celo prav dobro.

— Ah, tem bolje!... Bog je dober; vidite, prijatelj, bog je dober.

Uboga žena ni več mislila na prestane izkušnje, na strašno trpljenje, na tisočere muke, ki jih je morala pretrpeti.

Njene oči, rdeče od solz, so se zaiskrile v žarku upanja, da

najde zopet svojega otroka, in vse trpljenje, ki ji ga je bila naprtila usoda, je bilo hipoma pozabljeno.

Ta čas je bila nastala noč.

Peljala sta se baš čez pro-strano ravnino, ki je Helena ni poznala, in ko je pogledala sko-zi okno, je videla samo nizke hi-šice in tovarne z visokimi dim-niki, štrlečimi kvišku liki orja-ške prikazni.

Kar se je prikazala tovarna, kjer niti ponoči ne počiva delo; razsvetljena je bila z električ-nimi žarnicami, da se je videla kakor ogromen morski svetilnik v temi.

Dimniki, ovenčani z iskrami, so bili podobni ognjenim lisam na temnem nebu.

Ko je voznik naglo zavozil v bleščečo svetlobo, je bila kočija za hip tako lepo razsvetljena, da se je videla kakor pri belem dnevu.

Bil je samo trenutek, ki je pa Heleni zadostoval, da se je lah-ko ozrla na svojega spremlje-valca.

Čeprav se je hitro obrnil v drugo stran, je opazila, da je Paul ves objokan. Mladi ženi ni bilo treba šele vprašati, za-kaj je tako žalosten.

Gotovo so mu rojile po glavi iste misli, kakor nji po odhodu iz Moissellesa.

Če je bil otrok, ki je hitela k njemu, njen sin, je bila to no-va etapa — morda zadnja — na poti k isti sreči, ki je He-lena tako dolgo zaman hrepe-

nela po nji in ki bi pomenila najhujši udarec za Paula, ker bi uničila vse njegove sanje.

S tisto nežno rahločutnostjo, ki je lastna plemenitim žen-skam, je Helena uganila, kaj teži Paula.

Toda vedela je dobro, da bo najbolje molčati. Vsaka beseda bi pomenila nov sunek z nožem v Paulovo srce.

Zato je molče položila svojo roko v prijateljevo in mu jo krepko stisnila.

In tudi nji so solze zalile oči pri misli na tiste, ki so bile pre-lite zavoljo nje.

Tudi ona se je obrnila k okencu, da bi prikrila solze. Zra-la je zamišljena skozi okence, ne da bi kaj videla.

Sicer je pa bila noč tako tem-na, da so se videli le obrisi drev-ja ob cesti. Kočija je drdrala skozi gozd?

Kateri gozd je bil to? Hele-na ni vedela, pa tudi zanimala se ni, kam jo prijatelj pelje.

Kar je začutila, da se koč-ja ustavlja, voznik je zavil s eeste in zapeljal nekam na dvo-rišče... Potem je zaškripal pod kolesi pesek, končno so se pa ustavili.

Paul Vernier je odprl vrata in podal Heleni roko, da je iz-stopila.

Okrog njih je bilo visoko drevje angleškega vrta.

Okna velike hiše, ki se je ko-maj videla iz teme, niso bila razsvetljena. Oprta na Paulo-vo ramo je napravila nekaj ko-rakov po dvorišču.

Srce ji je močno utripalo. Končno je bila tik pred cil-jem.

Tam za velikimi steklenimi vrati jo morda čaka sreča, tam je morda Milček, njen zlati sin-ko, ki ga je usoda tako kruto preganjala. Od nestrpnega pričakovanja so se ji šibila kolena, ko je stopala počasi po debeli preprogi.

Toda nikogar ni bilo, da bi jo pozdravil na pragu te čudne hiše. Ne gospodarja, ne služinčadi.

Kar je zaslišala sladke zvoke klavirja, ki so se slišali, čeprav so bila vrata zaprta.

Zdrznila se je.

(Konec prihodnjici.)

Pridite in oglejte si
našo zalogo novih spomladanskih zastorov in "draperies."
PARKWOOD HOME FURNISHINGS
7110 St. Clair Ave.
Odprto ob večerih

Zakrajsek Funeral Home, Inc.,
6016 ST. CLAIR AVENUE
Tel: ENdicott 3113

JOS. ŽELE IN SINOVI

POGREBNI ZAVOD

6502 ST. CLAIR AVE. ENdicott 0583
Avtomobil in bolniški voz redno in ob vsaki uri na razpolago.
Mi smo vedno pripravljeni z najboljšo postrežbo.
COLLINWOODSKI URAD:
452 East 152nd Street Tel: KEnmore 3118

A MESSAGE FROM GLADYS SWARTHOUT

We are all convinced that we are doing everything possible toward the victory effort, but are we? No! Not unless over ten percent of our income is going into War Bonds!

Gladys Swarthout

U. S. Treasury Dept.

Mali oglasi

MOŠKI

za

tovarniško delo

IZKUŠNJA NI VAŽNA

STALNO DELO V
OBRAMBNI TOVARNI
s po vojnimi možnostmi

Dnevno delo, 48 ur na teden

Plača na uro s nadurnim delom

Se ne zahteva izkazila državljanstva

THE TREMCO MFG. CO.

8701 KINSMAN RD.

Oblak Mover

Se priporoča, da ga pokliče-te vsak čas, podnevi ali po-noči. Delo garantirano in hi-tra postrežla. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

John Oblaka

1146 E. 61 St.
6122 St. Clair Ave.
HE 2730

Farmers Poultry Market
Vogal SUPERIOR in E. 43rd St.
KOKOSI, RACE, GOSKE.
PURMANI IN JAJCA
Prodajamo na debelo za ohcete in priredbe.

Na farmo v Genevo, Ohio

samo tri-četrt milje iz mesta. Lepa prilika za starejšo zakon-sko dvojico, ki se razume na sadjerejo in kokošjerejo. Ena molzna krava in trije prašiči. Lepo stanovanje in plača po do-govoru. — Pišite na "FARM", 18215 Rosecliff Rd., Cleveland, O., Tel.: KEnmore 1277.

REAL DISCOVERY FOR HIGH BLOOD PRESSURE

Dangerous High Blood Pressure (Essential Hypertension) is usually marked by distressing symptoms such as dizziness, throbbing headaches, sleeplessness and nervousness. If disregarded, this may lead to Heart Trouble, Stroke, Paralysis, Hardening of the Arteries or Kidney Trouble. Diamonex, discovery of a heart specialist, is designed to quickly aid in the relief of these distressing symptoms.

A Chicago resident says: "I suffered from High Blood Pressure for several years with increasingly severe throbbing headaches, dizziness and shortness of breath. I showed the Diamonex formula to my doctor and, on his advice, tried the treatment for two weeks under identical conditions as previous treatments. Within only three days my bad headaches and dizzy spells were gone. My high blood pressure was reduced and I sleep fine."

Diamonex goes directly to work in three different ways to aid in the relief of these dangerous symptoms. Results are speedy—within as short a time as two weeks sufferers often find that Diamonex has accomplished 75% of the total reduction possible with this formula. If you suffer from High Blood Pressure you may try DIAMONEX without risking a penny. To introduce this wonderful treatment to a million new sufferers this liberal trial offer is made for a limited time only.

Send only \$1.50 to the Diamonex Company, 318-A North Michigan Ave., Chicago, Illinois for a full TWO weeks supply of genuine DIAMONEX, prepaid. Use Diamonex according to the simple directions for only two weeks. At the end of that test period you are not delighted with results your money will be refunded immediately on request. There are no strings or conditions—you owe it to yourself to make this wonderful offer is fully guaranteed.